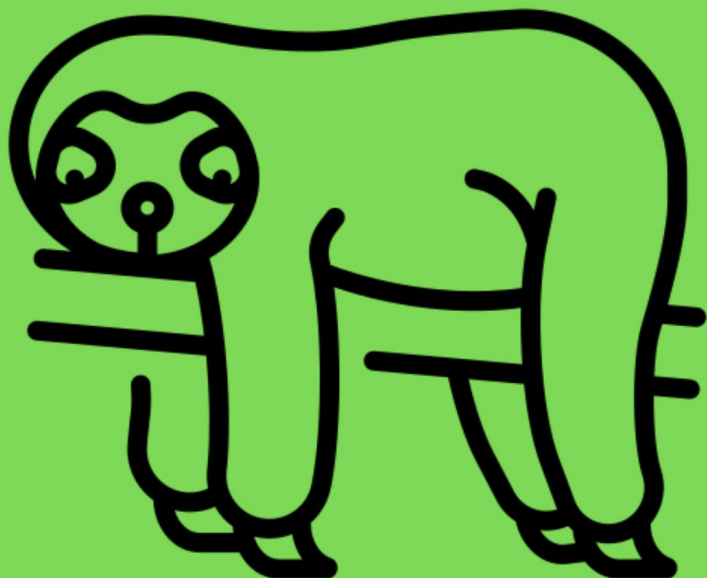

Фаил Шәфигуллин

**ТУЙМАСАҢ,
БӘЛЕШ АША**

ТУЙМАСАҢ, БӘЛЕШ АША

Фаил Шәфигуллин

Bayğış

Оптимист булып яшәргә кирәк дөньяда, төшенкелеккә бирелергә ярамый. Төшенкелеккә бирелдеңме – беттең. Сине ташлап киткән хәләл жефетең дә исеңә төшә төшенкелеккә бирелсәң, айныткычта төн кунып чыгуың да, эштә башлыгыңның «ата ялкау» дип битәрләве дә, үтүкләнмичә-нитмичә шифоньер авызында аунап яткан киём-салымнарың да – барысы да, барысы да исеңә төшә. Саний китсәң, бармакларың житмәс, уйлый башласаң, дивана булырсың...

Тизрәк торып гимнастика ясарга, юынырга, берәр ризык заты әмәлләп ашарга кирәк... Әмәлләргә рәтең булса, әмәлләр идең лә, анысы. Әмәлләрлек рәт юк бугай әле анда. Ашханәгә генә керер идең, кесә төбө такыр... Фу, мәртәт, тагын төшенкелеккә бирелеп киттем. Юк, ярамый болай, ярамый. Оптимист булырга кирәк!

Юрганымны аз гына ача төшеп, кулымны сузып, радионы кабыздым. Әһә, иртәнге гимнастика. Бер-ике-өч! Тирән итеп сулыш алырга, кулларны алга сузып, чүгәләргә! Торырга, чүгәләргә,

торырга! Бер-ике. Бер-ике-өч. Кара, беләкләрдә көч арта, күңел яшәрә бара. Бер-ике- өч. Менә рәхмәт, менә әйбәт. Әллә юрганны бөтенләй ачып ташларга микән? Юк, ярамый, салкын тидерүең бар. Менә бетте дә. Хәзер инде баштанаяк салкын су белән коенасы гына калды. Юыну бүлмәсенә керәсең дә кранны борасың. С-с-салкын. Жан рәхәте...

Радиодан концерт башланды. Уң якка әйләнеп яттым. Күземне йомып, азрак черем итеп алдым. Әһә, сәгать тугыз тулып киткән. Торып, табак-савытларны юып алыргадыр, ахры. Әх, жылы су белән әйбәт тә жула инде тәлинкәләр. Аннары киёмнәрне үтүклим... Үтүкләдем дә ди, элеп тә куйдым ди. Инде хәзер сул якка әйләнеп ятарга да мөмкин.

Сәгать ун тулды. Күкәй пешереп алдым ди. Йомшак күмәч белән ашадым ди. Дөрөсрәге, ашадым дип фараз итәм. Әмма тамакның кычытуы кычыту... Йә, тагын бер тәлинкә аш салып ашадым ди. Итле токмач. Булары чыгып тора. Бик тәмле токмач, туклыклы токмач.

Ашыйм, ашыйм — тамак туймый.

Тагын уң якка әйләнеп яттым. Үз-үземне тиргәргә керештем. Туймасаң, итле бәләш аша әнә, кыздырган тавык аша, кызыл балык аша. Оптимист булырга кирәк дөньяда.

Тагын берәз черем итеп алам да торам. Сәгать унике тулып килә. Кызык, гимнастика, табак-савыт юу, чалбар үтүкләү кебек вак-төяк шөгыльләрне урында гына ятып, психологик ысул белән дә бик килештереп башкарган идем, ә тамак психологиягә буйсынырга теләми— аның

саен ныграк кычыта.

Юк, төшенкелеккә бирелергә ярамый, елак тамак белән исәп-хисап ясау әмәлен эзләргә кирәк. Тәк, өйдә салкын судан гайре ризык калмаган, күрше-аршыда, таныш-белештә өмет юк – һәркайсына муеннан бурыч...

Фу, мур кыргыры! Каян килә мондый төшенке уйлар? Илдә чыпчык үләмени? Ил төкерсә, күл була, диләр. Безнең Казан каласында ничә кеше яши әле? Миллион. Әйе, миллион кеше яши. Шуларның һәркайсы миңа берәр тиен генә акча бирсә дә, ул, ул буладыр, ул буладыр... Хе-хе-хе-хе-хе... ул буладыр төгәл ун мең тәңкә! Бер тиеннән генә дә ун мең тәңкә! Ә ике, өч тиеннән.... Баш кына түгелдер минем баш, фәннәр академияседер. Уйлады – тапты. Молодец! Моның өчен сине, кадерле башкаем, тагын ярты сәгать мөдәртдә аунатсам да, язык булмас. Бетте, бетте, кадерле ашказаны, торам, киенәм, ашатам мин сине, кылкынганчы ашатам!

Соңгы тапкыр чыктым урамга үтүкләнмәгән чалбардан, соңгы тапкыр жыелмыйча калды урын-жирем. Ю-ук, болай яшәмәм, яшәмәм болай! Моннан ары мондый таушалган пинжәк киеп йөрмәм, боерган булса, адәм кыяфәтенә керермен!..

Ә бүген, ә бүген ресторанда сыйланырга да ярый... Ни өчен болай чырай сытып карый әле бу официант кисәге миңа? Булса соң? Ни эше бар аның минем киём-салымымда? Аның эше – ашарга китерү...

Сизде кем белән эш иткәнән, сизде, туң күчән. Боргаланып елмайган була.

Ие, ие, мин бу, мин! Исән әле, бик исән.

Китер хэзинэндэ ни бар – һәммәсен китер. Менә шулай. Антрекот. Китер, әлбәттә! Кыздырган тавык? Анысын да китер... Коньяк? Китер, китер. Барысын да китер.

Әйдә, кадерле ашказаным, рәхәтләнөп сыйлан! Эч, аша, бәйрәм ит! Жәлләмә корсакны, кирәген бир!

Булды бугай. Әйе, булды. Әлхәмделиллаһи, шөкер. Инде хәзер өйгә кайтып азрак черем итеп алырга да мөмкин. Ашлары тәмле икән – кичкырын тагын бер трит урап китәрбез, шәт.

Нәрсә? Нәрсә дисең, официант иптәш? Миннән унсигез суммы? Уннар белән түгел, ун меңнәр белән эш итәбез без. Нигә күзләреңне шакмакландырдың? Ун меңнәр белән эш итәбез, дим мин сиңа. Бер тиеннән дә ун мең сум! Менә син, мәсәлән, бер тиеннән бөләсеңме? Юк. Мин дә шулай. Әнә теге дә, менә бу да, әнә ул да бер тиеннән бөлми.

Син нәрсә? Нинди унсигез сум? Юк әле, кесәмдә хәзергә сукур тиен дә юк. Ышанмыйсыңмы? Ә син ышан. Нәрсә? Милициянең ни катнашы бар монда? Их, төшенкелеккә бирелдең, оптимист түгелсең икән...

